

Eelotsusetaotlus, mille on esitanud Ustavno sodišče Republike Slovenije (Slovenia) 20. aprillil 2023 – INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o., Interzero Circular Solutions Europe GmbH jt versus Državni zbor Republike Slovenije

(Kohtuasi C-254/23, Interzero jt)

(2023/C 252/32)

Kohtumenetluse keel: sloveeni

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Põhikohtuasja pooled

Taotlejad: INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o., Interzero Circular Solutions Europe GmbH jt

Vastustaja: Državni zbor Republike Slovenije

Eelotsuse küsimused

1. Kas ettevõtjaks, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 tähenduses (arvestades ETLT artiklit 14, protokoll nr 26 üldhuviteenuste kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid⁽¹⁾, artikleid 8 ja 8a), võib pidada juriidilist isikut, kellel on ainuõigus tegeleda sama liiki toodete suhtes kehtivast tootjate laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega Sloveenia Vabariigi territooriumil – tegevusega, mille hulka kuulub:

- teatud toodete tootjatega niisuguste lepingute sõlmimine, millega need tootjad näevad ette sellele juriidilisele isikule kohustuse tagada nende eest viidatud toodetest tekkinud jäätmete nõuetekohane käitlemine;
- jäätmete kogumise ja töötlemise süsteemi korraldamine (lepingute sõlmimine äriühingutega, kes koguvad ja töötlevad organisatsiooni eest nõuetekohaselt kõiki kogutud jäätmeid, mis tekivad toodetest, mille suhtes kehtib tootja laiendatud vastutus) ja
- registri pidamine toodete kohta, mille suhtes kehtib tootja laiendatud vastutus ja mis viiakse Sloveenia Vabariigis turule, ning registri pidamine kogutud ja töödeldud jäätmete kohta, mis tekivad toodetest, mille suhtes kehtib tootja laiendatud vastutus, nagu ka nende andmete ministeeriumile edastamine,

ning kui sel juriidilisel isikul on kohustus sõlmida selle tegevusega tegeledes lepinguid nii tootjatega, kelle suhtes kehtib tootja laiendatud vastutus, kui ka äriühingutega, kes jäätmeid koguvad ja töötlevad?

2. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 16 ja 17, ETLT artikleid 49, 56 ja 106, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille alusel võib sama liiki toodete suhtes kehtivast tootjate laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega liikmesriigi territooriumil seaduslikult tegeleda üks juriidiline isik ja seda mittetulunduslikult, mis tähendab, et tulu ei ületa tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise tegelikke kulusid ning et see juriidiline isik peab kasutama tulu üksnes tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise tegevustega tegelemiseks ja nende kohustuste täitmiseks meetmete rakendamiseks?

3. Kui vastus teisele küsimusele on eitav, siis kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16, ETL artikleid 49, 56 ja 106, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille kohaselt liikmesriik muudab sama liiki toodete suhtes tootjale kehtivast laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise tegevust, muutes selle tulusaamisele orienteeritud tegevusest, mis on reguleeritud ja turule orienteeritud ning millega tegelevad paljud ettevõtjad, tegevuseks, millega tegelemise luba on ainult ühel organisatsioonil ning millega ta peab tegelema mittetulunduslikult, nii nagu selgitatud teises küsimuses?
4. Kas kolmandas küsimuses viidatud liidu õiguse sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt on tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivset täitmist käsitleva uue õigusliku raamistiku jõustumise tagajärg see, et seaduse alusel (*ex lege*) sekkutakse üksikutesse õigussuhetesse, mille tõttu kaotavad kehtivuse kõik lepingud, mis sõlmiti selliste tootjate, kes tegelesid tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega kooskõlas varasema õigusliku raamistikuga, ja niisuguste tootjate vahel, kellel on tootja laiendatud vastutuse kohustus, ning ettevõtjate, kes tegelesid tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega kooskõlas varasema õigusliku raamistikuga, ja niisuguste ettevõtjate vahel, kes tegelevad selliste jäätmete kogumise ja töötlemisega, mis tekivad toodetest, mille suhtes kehtib tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivne täitmine?
5. Kas kolmandas ja neljandas küsimuses kirjeldatud uue õigusliku raamistiku vastuvõtmise olukorras tuleb õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtet tõlgendada nii, et seadusandja peab kehtestama üleminekuperioodi ja/või võtma vastu hüvitiste süsteemi? Kui vastus on jaatav, siis milliseid kriteeriumeid tuleb järgida, et üleminekuperiood või hüvitiste süsteem oleksid mõistlikud?
6. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16, ETL artikleid 49, 56 ja 106, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille kohaselt tootjatele, kellel on tootja laiendatud vastutusest tulenevad kohustused ja kes viivad turule 51 % sama liiki toodetest, mille suhtes tootja laiendatud vastutuse kohustus kehtib, kehtestatakse kohustus asutada juriidiline isik, kelle ülesanne on tegeleda tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega ning millest tulenevalt peavad sama liiki toodete tootjad loa võimaliku tühistamise korral selle juriidilise isiku uuesti asutama, või kas viidatud liidu õiguse sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus raamistik, mille kohaselt võivad ainult tootjad omada osalusi selles juriidilises isikus?
7. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16, ETL artikleid 49, 56 ja 106, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille kohaselt ei või tootjad, kes omavad osalust juriidilises isikus, kes tagab tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise, olla isikud, kes tegelevad niisuguste jäätmete kogumise ja töötlemisega, mis tekivad toodetest, mille suhtes teostab see juriidiline isik tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivset täitmist?
8. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16, ETL artikleid 49, 56 ja 106, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille alusel tootja, kes omab osalust juriidilises isikus, kes tagab tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise, ja juriidiline isik, kes tegeleb tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega, ei või:
  - omada otseselt või kaudselt kapitaliühingut isikuga, kes tegeleb nende jäätmete kogumise või töötlemisega, mis tekivad toodetest, mille suhtes täidetakse kollektiivselt kohustusi juriidilise isiku kaudu, kes tagab tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmise, ega omada kõnealuses isikus juhtimis- või kontrolliõigust;

— omada kapitalühingut või sugulussidemeid isikuga, kellel on või kes kontrollib eelmises taandes kirjeldatud juriidilise isiku juht- või kontrolliorganis hääleõigust või kes seda isikut esindab?

9. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16, ETLT artikleid 49, 56 ja 106, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikleid 8 ja 8a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille alusel seitsmendas ja kaheksandas küsimuses viidatud piirangud kehtivad ka selle juriidilise isiku juhtorgani liikmele, kes tegeleb tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega, juriidilise isiku kontrollorgani liikmele või esindajale?
10. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16 ja ETLT artikleid 49 ja 56 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus õigusnormid, mille kohaselt tootjad, kelle suhtes kehtib tootja laiendatud vastutuse kohustus ning kes viivad turule kodumajapidamises kasutamiseks mõeldud tooteid, peavad kõik sõlmima lepingu, millega nad annavad juriidilisele isikule, kes omab luba tegeleda tootja laiendatud vastutusest tulenevate kohustuste kollektiivse täitmisega, ülesande täita tootjate kohustusi, mille aluseks on tootja laiendatud vastutus?

(¹) ELT 2008, L 312, lk 3.

(²) ELT 2006, L 176, lk 36.

**Eelotsusetaotlus, mille on esitanud Okrazhen sad – Sliven (Bulgaaria) 25. aprillil 2023 –
Kriminaalmenetlus järgmiste isikute suhtes: DM, AV, WO, AQ**

(Kohtuasi C-265/23, Volieva (¹))

(2023/C 252/33)

Kohtumenetluse keel: bulgaaria

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Okrazhen sad – Sliven

Kriminaalmenetlus järgmiste isikute suhtes

DM, AV, WO, AQ

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 52 koostoimes selle artikliga 47 ning nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsuse 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (²) artiklit 4 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 19 lõike 1 kolmandat lauset tuleb juhul, kui tegemist on liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvate tegude suhtes toimuva kriminaalmenetlusega, tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid nagu kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelno-protsesualen kodeks; muudetud *Darzhaven vestnik* (ametlik teataja) nr 63/2017, kehtiv alates 5. novembrist 2017) XXVI peatüki sätted, mis tunnistavad kehtetuks kahtlustatava õiguse tema suhtes algatatud kriminaalmenetlus lõpetada, kui kõnealune õigus tekkis niisuguse seaduse kehtivuse ajal, mis nägi selle võimaluse ette, kuid kohtu vea tõttu tuvastati asjaomane õigus alles pärast selle seaduse kehtetuks tunnistamist?
2. Milline oleks niisuguse kahtlustatava jaoks tõhus õiguskaitsevahend Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 tähenduses; eeskätt, kas liikmesriigi kohus peab sellise kahtlustatava suhtes toimuva kriminaalmenetluse tervikuna lõpetama, kui varem asja arutanud kohtukoosseis on jätnud selle tegemata, kuigi toona kehtinud liikmesriigi seaduse kohaselt olid selle tingimused täidetud?

(¹) Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

(²) ELT 2008, L 300, lk 42.